

ся опытали, за да ся освободять отъ власть-тѣ послѣ
Франгскѣ. р. хр.

Тая безпрерывна война съ Сакси-тѣ принела Карлу много усилія. Той гы истреблявалъ на хилѣды, но за много врѣмя неможялъ да гы покори съврѣшено, зачто-то въ исто-то врѣмя трѣбувало да ся защищава ту отъ жители-тѣ на Маджарскѣ (Венгріѣ — *Авары-тѣ*, отъ *Славяны-тѣ* и отъ жители-тѣ на Даніѣ — *Норманы-тѣ*, ту да смирява мятежници-тѣ въ папскы-тѣ владѣнія. Най-послѣ Сакси-тѣ ослабѣли до толкова, что-то ся принудили да просятъ миръ отъ Карла съ условіе да приемать Христіанскѣ-тѣ вѣрѣ и да признажтъ Карла за свой господарь. Тогова ся сврѣшила война-та и съ другы-тѣ народы. Карлъ въ врѣмя-то на войны-тѣ далеко расширилъ свои-тѣ владѣнія така, что-то негово-то господарство най-послѣ съдрѣжявало всичкѣ Германіѣ, Франціѣ, часть отъ Шпаніѣ и Италіѣ. Това была нова Римска имперія; отъ това и папа *Левъ III*. тържествено коронясалъ Карла, кога-то былъ въ Римъ, съ златнѣ императорскѣ коронѣ, и Римляне-тѣ велегласно поздравляли Карла съ имя *Римскый императоръ*.

800

Карлъ былъ не само силенъ завоеватель, но и уменъ и добръ господарь. Той ся грыжилъ, като отецъ, за свои-тѣ подданици; ходилъ по свое-то господарство, и старался да познае отчто има нуждѣ народъ-тѣ.

Карлъ искалъ да бждатъ негови-тѣ челоуѣци по-умни и по-добри Христіани, зато учредилъ много училища, кои-то самъ спохождалъ, за да види добръ ли ся учятъ дѣца-та. Той свыквалъ въ двора си учены людіе и съвѣтовался съ нихъ. Той основалъ въ разны градове новы епископства, построилъ много новы църквы и завелъ монастыри. Монаси-тѣ ся занимавали съ науки, наглѣдвали болны-тѣ, грыжилися за бѣдны-тѣ и приимвали при себе